

Обращения Президента Ассоциации портов Украины «УКРПОРТ», Председателя Совета «Укрпорта» Крука Ю.Б. к руководству страны

Как известно, 31 августа 2018 г. в г. Одессе состоялось заседание Совета Ассоциации портов Украины «Укрпорт», на котором были рассмотрены следующие вопросы:

1. Анализ проблем управления безопасностью на морском и речном транспорте Украины.

Докладчик: Руденко С.В. – д.т.н., проф., Ректор Одесского национального морского университета.

Докладчик: Шахов А.В. – д.т.н., проф., Проректор по научно-организационной работе Одесского национального морского университета.

Содокладчик: Гронский С.В. – заместитель Главы Администрации морских портов Украины по морской и внутренней безопасности.

2. О ситуации, сложившейся вокруг Одесского морского торгового порта.

Докладчик: Ткачук И.В. – начальник Администрации Одесского морского порта.

3. Законодательные инициативы, направленные на привлечение инвестиций в портовую отрасль. (Проект Закона Украины «О концессиях» № 8125, принятый Верховной Радой Украины в I чтении).

Докладчик: Волков А.С. – руководитель практики морского права

юридической компании «АНК», адвокат.

Содокладчик: Ильченко С.В. – д.э.н., проф., С.н.с. Института проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины.

По результатам обсуждения указанных вопросов Советом «Укрпорта» приняты соответствующие решения, содержащие в том числе предложения и обращения в адрес Верховного Совета Украины, Кабинета Министров Украины, Министерства инфраструктуры Украины, Государственной службы морского и речного транспорта Украины, Госпредприятия «Администрация морских портов Украины».

В соответствии с поручением Совета «Укрпорт» Президент Ассоциации портов Украины, Председатель Совета «Укрпорта» Крук Ю.Б. направил информацию о результатах рассмотрения и решения, принятых по вопросам повестки дня Совета «Укрпорт» в адрес Президента Украины, Премьер – Министра Украины, Председателя Верховного Совета Украины, Министра инфраструктуры.

Ниже приводится текст письма на имя Президента Украины Порошенко П.А.

№ 114 від 05.09.2018 р.

Президенту України Порошенко П.О.

Вельмишановний Петро Олексійовичу!

31 серпня ц.р. у місті Одеса відбулося засідання Ради Асоціації портів України «Укрпорт», у роботі якого прийняли участь народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту Б.Ю.Козир, перший заступник Міністра інфраструктури України Ю.Ф.Лавренюк, профільні керівники Міністерства інфраструктури, мерії міста Одеса, члени Ради Асоціації – керівники морських портів України та інших підприємств галузі, наукових установ Національної Академії наук, Державного підприємства

«Адміністрація морських портів України», наукових та освітніх установ морського та річкового транспорту, бізнес-структур та медіа-компаній.

За дорученням Ради «Укрпорту» доповідаю Вам, вельмишановний Петро Олексійовичу, з питань, які були обговоренні у порядку денному засідання та прийнятих Радою рішень. Просимо Вашої підтримки щодо пропонуємих морською галузеву громадськістю заходів.

1. Питання «Аналіз проблем управління безпекою на морському та річковому транспорті України».

Асоціація портів України «Укрпорт» із занепокоєнням відмічає, що події які відбуваються на сході України все більше негативно впливають на роботу морської галузі країни та змушують відноситись до безпеки у портах як до одного з головних завдань управління галуззю.

Крім несприятливої для бізнесу ситуації в умовах військових дій, в останній час вже явно почали проявлятись системні конкретні ворожі дії Росії, направлені на руйнування роботи українських портів Маріуполь та Бердянськ на Азовському морі.

Серед них обмеження по габаритах суден, що проходять до цих портів під Керченським мостом, затримки на тривалий час (у окремих випадках більш ніж 4-х діб) російськими прикордонниками іноземних суден, які прямують в українські порти, терміни доставки вантажів по залізниці до цих портів, що значно збільшились.

Додає негативного впливу на існуючу ситуацію і не виконані з різних причин своєчасно днопоглиблювальні роботи на каналах та акваторіях портів Азовського моря, що призвело зараз до зниження глибин нижче гарантованих та, як результат, до недозавантаження суден, що прямують в/із портів Маріуполь та Бердянськ. Все це завдає великі збитки судно- та вантажовласникам в Україні та у країнах-партнерах.

З різних оцінок збитки галузі у зв'язку із ситуацією на сході обчислюються вже багатьма сотнями мільйонів доларів.

Рада заслухала доповіді фахівців Одеського національного морського університету (ОНМУ) щодо результатів розробок Методики виявлення ризиків при експлуатації суден в акваторіях морських портів та представника керівництва ДП «Адміністрація морських портів України» щодо забезпечення морської безпеки в портах України. По результатах обговорення стану справ у галузі з цього питання Рада Асоціації «Укрпорт» вважає за доцільним запропонувати наступне:

1.1. Рекомендувати Міністерству інфраструктури України, Державній службі морського та річкового транспорту України, ДП «Адміністрація морських портів України»:

- невідкладно задіяти заходи щодо практичного впровадження результатів виконаних Одеським Національним морським університетом розробок – розробити додаткові керівні документи (керівництва) до системи управління безпекою у портах, що передбачають призначення кожним портовим оператором чи суб'єктом господарювання у портах відповідальних осіб, програм їх підготовки, перенавчання та сертифікації;
- вжити додаткових заходів щодо запобігання вчиненню можливих терористичних атак та актів незаконного втручання у діяльність морських та річкових портів України, розроблення та прийняття нормативно-правового акту України для запровадження єдиних стандартів у сфері морської безпеки, передбачених міжнародним кодексом з охорони суден та портових засобів, Регламентами та Директивами Європейського Парламенту та Ради для морських і річкових портів і терміналів, що відкриті для міжнародного сполучення, а також українських суден, які здійснюють міжнародні рейси;
- розробити пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства України стосовно унормування питання введення

відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних із невиконанням судновласниками, капітанами суден, операторами портових засобів та адміністраціями портів обов'язків щодо виконання заходів із безпеки суден, портів та портових засобів;

– звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією щодо зниження нормативу відрахувань з дивідендів для портів Маріуполь та Бердянськ з 75% до 0%, для інших портів – з 75% до 30%, що дасть змогу портам України в умовах значного зниження інвестицій підтримувати належний технічний стан свого обладнання та хоча б частково оновлювати його.

1.2. Рекомендувати ДП «Адміністрація морських портів України»:

– активізувати роботу щодо забезпечення належної координації всіх суб'єктів морської безпеки та охорони, приділяючи особливу увагу важливості впровадження та реалізації вимог планів охорони порту та портових засобів, здійснення регулярних планових та позапланових перевірок, навчань та тренувань, а також здійснення контролю та нагляду з боку державних органів цих об'єктів і рівня їх безпеки, тощо;

– розширювати співробітництво з відповідними міжнародними програмами технічної допомоги з питань морської безпеки, отримання консультаційної і фінансової допомоги для навчання, підвищення кваліфікації керівників та фахівців з морської безпеки визнаних організацій у сфері охорони суден і портових засобів, та інших державних органів, зокрема, в спеціалізованих навчальних закладах країн-членів ЄС;

– з метою оптимізації витрат на охорону, беручи до уваги успішний досвід західних країн, на прикладі портів Антверпена, Роттердама, Гамбурга та портів Прибалтики, продовжити реалізацію заходів щодо оптимізації та удосконалення у відповідності з чинним законодавством системи охорони морських портів, у тому числі шляхом залучення на договірній основі сторонніх спеціалізованих охоронних організацій для

підтримання встановленого режиму перебування та переміщення в морських портах;

- вжити заходів для скорішого оновлення технічних засобів для забезпечення охорони портів.

2. Питання «Щодо ситуації, яка склалася навколо Одеського морського порту».

Асоціація портів України «Укрпорт» вкрай занепокоєна тим, що в останній час склалась стійка негативна тенденція інформаційних нападів та дій недобросовісної економічної конкуренції у відношенні Одеського порту – члена Асоціації «Укрпорт» – одного з старіших та й важливіших містоутворюючих підприємств міста Одеса, з намаганнями дискредитації його ділової репутації, інвестиційної привабливості та розвитку.

Це насамперед активні агресивні дії менеджменту окремих комерційних приватних компаній, які працюють на території та акваторії сусіднього порту «Южний», які мають ціллю переманити кваліфікованих робітників-портовиків, фахівців з перевантаження зерна, а також і самі існуючі вантажопотоки, які зараз йдуть в Одеський порт великовантажними автівками, до сусіднього порту, щоб задіяти введені в експлуатацію нові потужності для зберігання та перевантаження зернових та інших вантажів. Для цього наймаються групи «зазивал», які роздають вранці друковані запрошення на роботу у порт «Южний» робітникам Одеського порту, встановлюються величезні білборди про привабливість таких пропозицій, знижуються тарифи на послуги, пов'язані з перевантаженням вантажів у порту «Южний», організуються мешканцями вулиць, по яких йдуть вантажівки, блокування їх руху до Одеського порту та інші.

Крім того, з цією ж ціллю та з багатолітньою постійністю у медійний простір, як на місцевому, так і на центральному рівні вносяться ідеї та пропозиції щодо необхідності переміщення вантажних терміналів та робіт з Одеського порту до сусіднього порту нібито для вирішення існуючих екологічних проблем, які

створюються Одеським портом.

Заслухавши та обговоривши доповідь з цього питання начальника Адміністрації Одеського морського порту Ткачука І.В. та виступи в обговоренні Почесного Президента Одеського морського торговельного порту, Героя України Павлюка Н.П., головного санітарного лікаря на водному транспорті України, доктора медичних наук Голубятникова М.І., представників мерії м. Одеси, ДП «АМПУ», галузевих наукових установ, представників комерційних підприємств, що працюють на території Одеського порту, Рада Асоціації «Укрпорт» у існуючій в Україні та в її портовій галузі вкрай складній ситуації, яка спричинена бойовими діями на заході, анексією Криму та п'яти кримських морських портів Росією, агресивними провокаційними діями Росії в Азовському морі, заявляє про наступне:

2.1. Вважати неприйнятними та такими, що вкрай негативно впливають на соціально-політичну ситуацію в цілому в Одеському регіоні, на комерційну виробничу діяльність, інвестиційну привабливість та існуючу історичну позитивну репутацію Одеського морського порту, недружелюбні дії та інформаційні напади з боку галузевих підприємств – колег, засобів масової інформації, посадових осіб місцевих та центральних органів управління, громадських діячів, окремих представників населення міста Одеса та населених пунктів Одеської області.

Асоціація «Укрпорт» засуджує такі дії та вимагає їх припинення!

2.2. З ціллю недопущення подальшого розвитку дій та заходів, що мають місце проти Одеського морського порту, Рада Асоціації портів України «Укрпорт» вважає необхідним запропонувати наступне:

– невідкладно провести засідання Ради Одеського морського порту з участю представників усіх структур, які функціонують та працюють на території та акваторії ОМП з ціллю прийняття спільних заходів щодо захисту інтересів працюючих у порту

колективів;

– від імені Ради Одеського морського порту звернутися до засобів масової інформації, посадовців галузі та інших державних органів з пропозиціями щодо розміщення тільки перевіреної об'єктивної та не передчасної інформації про діяльність порту та наміри щодо його подальшого розвитку;

– керівництву ДП «Адміністрація морських портів України» сумісно з профспілкою робітників Одеського порту звернутись до юридичних компаній, правоохоронних органів та органів місцевої влади з вимогами перевірки законності дій та заходів, що мають місце у відношенні Одеського морського порту, та прийняття відповідних превентивних заходів по запобіганню аналогічних дій у подальшому (аж до подачі позовів до суду);

– постійно інформувати галузеву та Одеську громадськість про реальний стан справ в Одеському порту через усі доступні ЗМІ, у тому числі через сайт Асоціації «Укрпорт», для чого надати керівництву порту пріоритет у розміщенні матеріалів.

2.3. Підтримати пропозиції щодо сумісної розробки мережі Одеси, ДП «Адміністрація морських портів України» та Міністерства інфраструктури України проекту плану розвитку доріг міста Одеса у напрямку в/із Одеського порту.

2.4. Звернутися до Голови Верховної Ради України з підтримкою законодавчої ініціативи Народного депутата України Козиря Б.Ю. щодо законодавчого урегулювання відрахувань частки податків, що сплачуються морськими портами у Держбюджет, до місцевих бюджетів для спрямування цих коштів на розвиток припортової інфраструктури портових міст України.

2.5. Підтримати вимоги та пропозиції фахівців Одеського порту з питання відновлення комплексної інфраструктури морського пасажирського вокзалу Одеського морського порту – єдиних міжнародних туристичних морських воріт України після її перебудови (руйнування) попередньою владою в Одеській області під єдиний «митний простір».

ДП «Адміністрація морських портів України», Міністерству інфраструктури України, мерії міста Одеса та іншим структурам та організаціям, відповідальним за дотримання вимог ЄС до таких об'єктів, визначитись з наявних на цьому об'єкті функцій та переліку послуг, джерелами фінансування необхідних робіт та заходів.

2.6. Запропонувати мерії Одеси розмістити на сайті міста інформацію щодо досліджень та моніторингу показників екологічного стану на території Одеського порту, прилеглих територіях, що свідчать про фактичну їх відповідність безпечному нормативному рівню значень на протязі багатьох років виконання досліджень.

3. Питання «Законодавчі ініціативи, спрямовані на залучення інвестицій в портову галузь».

Необхідність та стратегічна важливість залучення приватних інвестицій у портову галузь України є аксіомою та ні у кого не викликає сумнівів. З боку портів та Держави у цілому є гостра потреба у залученні таких інвестицій, а з боку бізнеса – зацікавленість та готовність їх вкладати.

Однак, незважаючи на це, впродовж останніх років процес інвестування в українські порти проходить далеко не так активно та ефективно, як того хотілось би.

На то є всім відомі об'єктивні та суб'єктивні причини, головна з яких – недосконалість законодавства, яке регулює відносини у сфері інвестування в державну інфраструктуру.

Рада Асоціації портів України «Укрпорт» відмічає, що в останній час намітилися певні позитивні тенденції, у напрямку модернізації законодавства в сфері інвестування. Однак, для суттєвого поліпшення інвестиційної привабливості українських портів такі законодавчі ініціативи необхідно продовжити активно розвивати та вдосконалювати.

Рада Асоціації портів України «Укрпорт» заслухала інформацію Народного депутата України, заступника Голови Комітету Верховної Ради з питань транспорту Козиря Б.Ю. стосовно проектів Законодавчих актів, які планується ближчим часом винести на розгляд Парламенту з питань галузі та портів та прийняла її до відома.

Рада Асоціації портів України «Укрпорт» вважає за необхідне погодитись з пропозиціями фахівців Юридичної компанії «АНК» та «Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України» з наступного:

3.1. З приводу законопроекту «Про концесії».

3.1.1. Представлений законопроект у своїй основі є своєчасним, доцільним та таким, що сприяє покращенню інвестиційного клімату в Україні. Проте проект містить низку суперечливостей, дублювань та принципів розбіжностей з чинною загальносвітовою практикою здійснення концесійної політики, які повинні бути виправлені до другого читання законопроекту. Передати пропозиції Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ щодо корегування пунктів Законопроекту до профільних комітетів Верховної Ради України.

3.1.2. Звернутись до профільних комітетів Верховної Ради України, Народних депутатів України Козиря Б.Ю. – заступника Голови Комітету з питань транспорту, Урбанського О.І. – голови Підкомітету з питань морського та річкового транспорту Комітету з питань транспорту, Унгурияна П.Я. – голови Підкомітету з питань доходів держбюджету Комітету з питань бюджету, також із пропозиціями Юридичної компанії «АНК» щодо доопрацювання цього законопроекту наступним чином:

– удосконалити положення, що регулюють передачу майнових прав за договором концесії в заставу для забезпечення зобов'язань за кредитними договорами для чого:

доповнити Розділ I новою статтею 3-1 такого змісту:

«Стаття 3-1. Право передачі концесіонером своїх майнових прав»

Концесіонер має право передати свої майнові права, що випливають з концесійного договору чи об'єктів концесії, повністю або частково третім особам за згодою державного партнера (концесієдавця) на строк, що не перевищує строку дії концесійного договору».

– впровадити обмеження по сумі фіксованого платежу, який може бути покладено на концесіонера додатково до концесійних платежів з метою покриття боргів держпідприємства, чиє майно передається в концесію (та/або передбачити механізм подальшого зарахування такого платежу в рахунок концесійних платежів) для чого:

частину 7 Статті 35 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«Розмір одноразової фіксованої плати не може перевищувати 50 відсотків вартості майна, що є об'єктом концесії».

– передбачити можливість трансформації договору оренди в договір концесії не тільки повністю, але і частково – якщо тільки частина об'єктів оренди передається в концесію, а решта продовжує використовуватись за договором оренди для чого:

Статтю 22 доповнити частиною десятою такого змісту:

«10. Пропозиція орендаря про здійснення державно-приватного партнерства на умовах концесії з використанням орендованого майна може стосуватися як всього орендованого майна, так і його частини.

Після укладення концесійного договору щодо частини орендованого майна, стосовно якої прийнято рішення про здійснення державно-приватного партнерства на умовах концесії, орендодавець укладає з орендарем договір оренди щодо частини орендованого майна, яка не ввійшла до концесійного договору, на строк, який станом на момент укладення концесійного договору залишився до терміну закінчення договору оренди

нерухомого майна».

– відмовитися від інституту примусового вилучення земельних ділянок з власності/користування у позасудовому порядку для цілей реалізації концесійних проектів (оскільки таке нововведення є занадто радикальним для України і створює підґрунтя для зловживань) для чого:

пропозиції щодо змін до статті 143 Земельного кодексу України (абзаци двадцять третій – двадцять шостий пункту 2 частини шостої Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення») виключити.

– доопрацювати перехідні положення законопроекту, які передбачають внесення масштабних змін в інші законодавчі акти, з метою приведення всієї законодавчої бази до єдиної логіки і принципів, а також з метою виключення колізій між законами.

3.2. З приводу ініціювання приватизації нестратегічних об'єктів портової інфраструктури:

3.2.1. Звернутися до Кабінету міністрів України та Міністерства інфраструктури України з інформацією щодо підтримки Асоціацією «Укрпорт» законопроекту про виключення державних підприємств – портів з Переліку об'єктів, заборонених до приватизації (із запровадженням можливості приватизації не тільки всього порту як цілісного майнового комплексу, але й окремих індивідуально визначених об'єктів (терміналів тощо).

3.2.2. Звернутися до Комітету з питань транспорту та до Комітету з питань економічної політики Верховної Ради України із підтримкою найскорішого прийняття законопроекту № 8617 (Автор Козир Б.Ю.), яким пропонується внесення змін до статті 18 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» в частині скасування умови про те, що для позаконкурсної приватизації орендованого майна невід'ємні поліпшення об'єкта оренди повинні бути виконані в межах трирічного строку з дати визначення ринкової вартості майна

для цілей укладення договору оренди або для цілей його продовження.

3.2.3. Звернутися до Комітету з питань транспорту та до Комітету з питань економічної політики Верховної Ради України із підтримкою найскорішого прийняття законопроекту № 8225 (Автор Бурбак М.Ю.), яким пропонується внесення змін до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» в частині усунення колізій із Законом України «Про приватизацію державного і комунального майна», з метою запровадження приватизації непрофільних об'єктів портової інфраструктури.

3.3. З приводу законопроекту № 7385 (Автор Козир Б.Ю.) про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку морегосподарського комплексу – звернутися до Комітету з питань транспорту Верховної Ради України із пропозицією доопрацювати або виключити наступні положення цього законопроекту:

– про внесення змін до статті 12 Закону України «Про морські порти України» (в частині затвердження плану ліквідації аварій ДП «Адміністрація морських портів України» без узгодження з портовими операторами);

– про внесення змін до статті 6 Закону України «Про морські порти України» (в частині заборони обслуговування суден і пасажирів в морських терміналах до внесення відомостей про морський термінал до Реєстру морських портів України).

3.4. Звернутися до Кабінету Міністрів України та Міністерства інфраструктури України з проханням якомога швидше забезпечити розробку та затвердження Порядку компенсації інвестицій в стратегічні об'єкти портової інфраструктури, передбаченого статтею 27 Закону України «Про морські порти України».

3.5. Звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією про внесення змін до Правил охорони внутрішніх морських вод від забруднення та засмічення з метою впровадження практики оформлення та прийняття банківських гарантій та гарантій

клубів страхування відповідальності судновласників в якості гарантій відшкодування шкоди, заподіяної навколишньому природному середовищу, внаслідок забруднення портових акваторій та територіального моря України.

Вельмишановний Петро Олексійовичу!

Таке детальне викладення інформації по результатах засідання Ради Асоціації портів України «Укрпорт» зроблене для того, щоб інформувати Вас – голову Держави з питань, які турбують громадськість у галузі морського та річкового транспорту України, а це – декілька мільйонів громадян України, та бачення того, як ці питання на думку фахівців галузі мають вирішуватись.

Викладена у цьому листі інформація тільки з декількох пунктів та в попередніх зверненнях Асоціації «Укрпорт» на Ваше ім'я, свідчить про наявність великої кількості найважливіших як для морського та річкового транспорту, так і для всієї економіки та соціально-політичної сфери функціонування України питань, які потребують розглядання та прийняття рішень на рівні державної виконавчої влади.

Тому, ще раз звертаємось до Вас, пане Президенте, підтримати наполягання фахівців морського та річкового транспорту розглянути стан справ у галузі та напрямки її подальшого реформування та розвитку на спеціальному засіданні Кабінету Міністрів України з прийняттям відповідних рішень та необхідної активізації цих процесів в Україні.

З повагою,

Президент Асоціації портів України «УКРПОРТ», Народний депутат України 1994-2014 рр. Ю.Б.Крук

В обращении на имя Председателя Верховного Совета Украины

Парубия А.В. дополнительно представлены рассмотренные и одобренные Советом «Укрпорт» предложения Ассоциации «Укрпорт» по законодательной поддержке процессов реформирования и развития морского и речного транспорта Украины, а также предложения (поправки) юридической компании «АНК» (члена Ассоциации «Укрпорт») и Института проблем рынка и экономико-экологических исследований национальной академии наук Украины (члена Ассоциации «Укрпорт»), в частности, в Законопроект № 8125 «О концессии» (на 2-е чтение), а также в ряд других законопроектов (№№ 7385, 8225, 8617), действующих Законов Украины и нормативных актов, регулирующих деятельность морского и речного транспорта Украины.

В обращении на имя Премьер-Министра Украины Гройсмана В.Б. дополнительно сообщено о том, что Ассоциацией «Укрпорт» в ближайшее время в адрес Кабинета Министров Украины будут представлены аргументация и текст изменений к «Правилам охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення», подготовленные юридической компанией «АНК» с целью имплементации в Украине международной практики принятия гарантийных писем клубов страхования ответственности судовладельца (известных как «P&I клубов» при решении вопросов компенсации убытков от загрязнения с судов и их задержания.

В обращении на имя Министра инфраструктуры члена правительства Украины Оменяна В.В. кроме информации о результатах обсуждений и решений Совета выражена также благодарность за активное участие в заседании Совета «Укрпорта», первого заместителя Министра инфраструктуры Украины Лавренюка Ю.Ф., директора Департамента реформирования морского и речного транспорта Министерства инфраструктуры Украины Басюка А.Г., руководителей Администрации морских портов Украины, руководителей государственных стивидорных и судоходных компаний Украины, а также за активную поддержку Министерством инфраструктуры Украины взаимодействия с отраслевой общественностью через «площадку» Ассоциации «Укрпорт».

Пресс-служба Ассоциации портов Украины «УКРПОРТ»